

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12550
Tarih : 26.06.2025

10/2843

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkâri ili ve bağlı kırsal yerleşimlerde uzun süredir devam eden içme ve sulama suyu sorunlarının; ekonomik, idari, altyapısal ve yönetsel nedenleriyle birlikte bütüncül biçimde incelenmesi; bu sorunların halk sağlığı, yaşam hakkı ve kırsal kesimler üzerindeki etkilerinin ortaya konulması; kamu hizmetlerine erişimde yaşanan yapısal eşitsizliklerin tespit edilmesi ve yurttaşların temiz, yeterli ve güvenli suya, kesintisiz biçimde erişimini sağlamak için alınması gereken kamusal önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

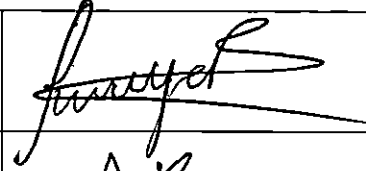
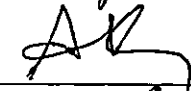
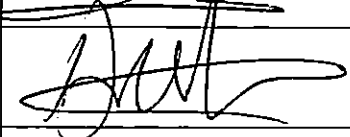
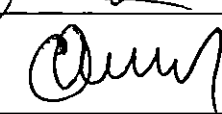
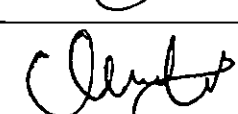
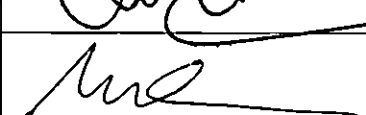
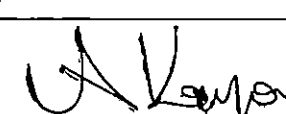
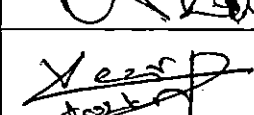
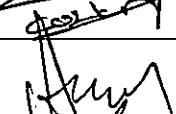
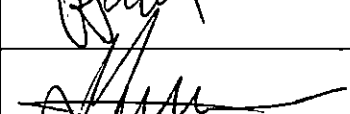
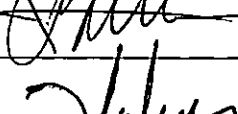
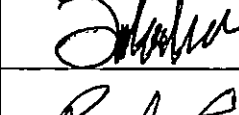
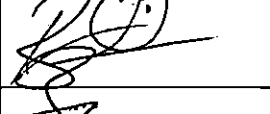
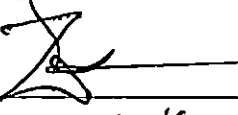
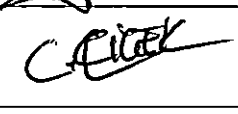
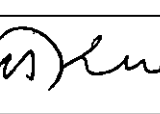
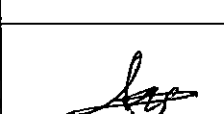
Hakkâri merkeze bağı Kavaklı (Marinus) köyünün Armutlu (Hare) mezrasında, yaklaşık altı ay önce yürütülen asfalt yol çalışmaları sırasında köyün içme suyu altyapısına zarar verilmiş; bu zarar halen giderilmediği için köyde yaşayan yurttaşlar ciddi bir susuzluk kriziyle karşı karşıya bırakılmıştır. Evlere içme suyu verilemediğinden dolayı, yurttaşlar günlük su ihtiyaçlarını 2 kilometre uzaklıktaki bir akarsudan sırtlarında bidonlarla taşıyarak karşılamak zorunda kalmaktadır. Bu uygulama; çocuklar, yaşlılar ve kadınlar başta olmak üzere tüm köylüler için fiziksel, psikolojik ve sosyal anlamda ciddi mağduriyetler yaratmaktadır. Konu yerel basına da yansımıştır. Yaşanan bu insani kriz, yalnızca köy halkı tarafından değil, aynı zamanda yerel basın organları tarafından da kamuoyunun dikkatine sunulmuştur.

Ayrıca köylülerin sulama amaçlı kullandığı dere suyunun da yaklaşık iki ay içerisinde tamamen kuruyacağı öngörülmektedir. Bu gelişme hem tarımsal üretimin hem de yaşam koşullarının sürdürülemez hale geleceğine işaret etmektedir. Köyde yaşanan sorun sadece fiziki bir altyapı eksikliği değil, aynı zamanda kamusal hizmete erişimin engellenmesi, temsil eksikliği ve yönetim krizinin göstergesi olarak da değerlendirilmelidir.

Bu örnek münferit değildir. Hakkâri'nin birçok köyünde içme suyu, kanalizasyon ve tarımsal sulama altyapısının yetersizliği nedeniyle benzer insani krizler yaşanmaktadır. Örneğin Çukurca ilçesine bağlı Kaynaklı mezrasında yıllarca süren susuzluk ancak bu yıl güneş panelli bir sistemle çözülebilmiş; Akpınar (Soryan) köyü ile bağlı mezralarında ise şebeke ve sulama sistemi yetersizlikleri hala devam etmektedir. Yine Yüksekova'ya bağlı Ortaç, Dibekli, Gökyurt ve Salkımlı gibi köylerde içme suyu talepleri yerinde tespit edilmesine rağmen somut adımlar atılamamıştır.

Bu tablo, temel bir hak olan suya erişimdeki eşitsizlikleri gözler önüne sermektedir. Su hakkı, 2010 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından "herkesin yeterli, güvenli, kabul edilebilir, fiziksel olarak ulaşılabilir ve karşılanabilir suya erişim hakkı" olarak tanımlanmış ve bir insan hakkı olarak kabul edilmiştir. Anayasa'nın 56'ncı maddesi de herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına alır. Ayrıca İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik ile 167 sayılı Yeraltı Suları Kanunu, devletin yurttaşlara temiz ve yeterli su sağlama yükümlülüğünü düzenlemektedir.

Bu nedenle, Hakkâri ili ve bağlı kırsal yerleşimlerde yaşanan içme ve sulama suyu sorunlarının tüm boyutlarıyla araştırılması; bu sorunlardan doğrudan etkilenen köylerin ve yurttaşların taleplerinin yerinden tespit edilmesi; halkın temel yaşam hakkı olan suya erişiminin kamusal sorumluluk anlayışıyla güvence altına alınması için gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	